

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

24 decembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Nicolae Gordilă, Vladimir Timofti, Elena Covalenco, Ghenadie Nicolaev,

a judecat în ședință publică recursurile ordinare declarate de către procurorul Procuraturii de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sîli și avocatul, Roman Zadoinov, în numele inculpaților Igor Popa, Alexandru Malic și Mihail Marcu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2013, în cauza penală în privința lui,

Popa Igor Nicolai, născut la 12 august 1986, originar și domiciliat mun. Chișinău or. Vatra str. M. Eminescu 25/1 ap. 3;

Malic Alexandru Gheorghe, născut la 24 iunie 1986, originar și domiciliat r-l Strășeni s. Micăuți;

Marcu Mihail Efim, născut la 07 septembrie 1988, originar și domiciliat r-l Strășeni s. Micăuți.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. în prima instanță din 29.03.2012 pînă la 11.10.2012
2. în instanța de apel din 16.11.2012 pînă la 28.05.2013
3. în instanța de recurs din 24.09.2013 pînă la 24.12.2013

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Procurorul, Nicolae Suvac, care a solicitat admiterea recursului declarat de procuror și respingerea recursului avocatului declarat în numele inculpaților.

Avocatul, Roman Zadoinov, care a solicitat admiterea recursului declarat în numele inculpaților și respingerea recursului procurorului.

Inculpatul, Igor Popa, care a solicitat admiterea recursului declarat în numele inculpaților și respingerea recursului procurorului.

Inculpatul, Alexandru Malic, care a solicitat admiterea recursului declarat în numele inculpaților și respingerea recursului procurorului.

Inculpatul, Mihail Marcu, care a solicitat admiterea recursului declarat în numele inculpaților și respingerea recursului procurorului.

Colegiul penal lărgit asupra recursurilor,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 11 octombrie 2012, Popa I.N. și Malic A.G. au fost achitați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. b) și art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal, iar Marcu M.E. a fost achitat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal.

2. Popa I.N., Malic A.G. și Marcu M.E., au fost învinuiți de către organul de urmărire penală pentru faptul că, activînd în calitate de inspectori ai Secției poliție

criminală a CPR Strășeni, fiind persoane publice, care prin stipularea legii sânt chemați să apere, pe baza respectării stricte a legilor, viața, sănătatea și libertățile cetățenilor, interesele societății și ale statului de atentate criminale și de alte atacuri nelegitime, au săvârșit prin concurs real Popa I.N. și Malic A.G. infracțiunile prevăzute de art. art. 324 alin. (2) lit. b), 328 alin. (2), lit. c) Cod penal, iar Marcu M.E. infracțiunea prevăzută de art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal în următoarele circumstanțe.

În dimineața zilei de 06.01.2012, la domiciliul cet. Antoci Mihail Vasile, situat în s. Roșcani. r-l Strășeni, au venit Popa I.N. și Malic A.G., în vederea efectuării percheziției pentru descoperirea substanțelor narcotice.

În urma efectuării percheziției, substanțe narcotice nu au fost descoperite, însă, au fost descoperite și ridicate 4 arme de foc și muniții, fiind întocmit procesul-verbal al percheziției de către ofițerul de urmărire penală al Departamentului de Urmărire Penală a MAI, Roșu Alexandru.

Astfel, Antoci M.V. a fost condus la sediul Departamentului de urmărire penală a MAI, situat pe str. Columna, mun. Chișinău, unde i-au fost stabilite datele de identitate, alte careva acțiuni de urmărire penală nefiind efectuate.

La 09.01.2012, Popa I.N., prin înțelegere prealabilă și de comun acord cu Malic A.G., urmărind scopul dobândirii mijloacelor financiare ce nu li se cuvin, acționând contrar prevederilor art. 12 pct. 6) din Legea nr. 416 din 18.12.1990 „Cu privire la poliție”, potrivit cărora poliția este obligată să ia măsuri de investigare operativă și alte măsuri necesare, prevăzute de legislație, pentru stabilirea, prevenirea, curmarea infracțiunilor, pentru identificarea și punerea sub urmărire a persoanelor care le-au săvârșit, s-au deplasat la domiciliul lui Antoci M.V., comunicându-i ultimului despre faptul, că sunt trimiși de către Roșu A. pentru a primi suma de 2000 euro, ceea ce reprezintă echivalentul la 29.937,40 lei.

În vederea realizării intențiilor infracționale, Popa I.N. și Malic A.G., prin înțelegere prealabilă și de comun acord i-au comunicat lui Antoci M.V., că 1000 euro sunt destinați lui Roșu A., iar 1000 euro pentru dînșii, sub pretextul de a nu întreprinde acțiuni ce țin de atribuțiile lor de serviciu și anume, de a nu-1 trage la răspundere penală pe faptul deținerii ilegale a armelor de foc și de a nu-1 reține pentru 72 ore. Întrucât Antoci M.V. nu dispunea de suma respectivă de bani, le-a solicitat timp pentru a aduna suma solicitată.

La 12.01.2012 Sîrbu Ion, deținând funcția de inspector superior al CPR Strășeni, fiind determinat de Popa I.N. de comun acord cu Malic A.G., l-a citat telefonic pe Antoci M.V. de la numărul de telefon nr. 079749109 pentru a se prezenta a doua zi la CPR Strășeni.

La 13.01.2012 Popa I.N., aflându-se împreună cu Marcu M.E. și Malic A.G. în biroul de serviciu cu nr. 11 al Secției poliție criminală a CPR Strășeni, situat pe str. Ștefan cel Mare, nr. 181, or. Strășeni, depășindu-și în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, în scopul curmării oricărei tentative de deconspirare a acțiunilor criminale ale sale și complicilor săi privind săvârșirea infracțiunii de corupere pasivă, fără consimțământul lui Antoci M.V., l-au supus percheziției corporale prin dezbrăcarea victimei, însoțite de insulte în adresa

acestui, înjosindu-i demnitatea umană, pentru a se convinge că ultimul nu are asupra sa tehnică de înregistrare audio-video, violând prin acest fel libertatea și siguranța persoanei, drept garantat de prevederile art. 25 a Constituției RM și art. 5 al Convenției, precum și aducând grave prejudicii de imagine organelor afacerilor interne.

Tot ei, Popa I.N., Marcu M.E. și Malic A.G., depășindu-și în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, în scopul curmării oricărei tentative de deconspirare a acțiunilor criminale ale sale și complicelor săi privind săvârșirea infracțiunii de corupere pasivă, în lipsa vreunui act procesual sau a unui temei legal, au sechestrat de la Antoci M.V. telefonul mobil de model „Nokia”, IMEI 356835/02/308767/8 înzestrat cu cartela operatorului SA „Orange”, căreia îi corespunde numărul de abonat „068087145” și în care era camuflată tehnica specială de înregistrare, violând prin acest fel inviolabilitatea proprietății, drept garantat de prevederile art. 127 al Constituției RM și de primul protocol al Convenției europene din 04.11.1950 pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și aducând grave prejudicii de imagine organelor afacerilor interne.

Astfel, de către organul de urmărire penală acțiunile lui Popa I.N. și Malic A.G. au fost încadrate în baza art. art. 324 alin. (2) lit. b), 328 alin. (2) lit. c) Cod penal, iar acțiunile lui Marcu M.E. - în baza art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal, care se caracterizează prin fapta persoanei publice, care pretinde bani ce nu i se cuvin, pentru a îndeplini acțiuni contrar obligațiilor de serviciu, săvârșită de două sau mai multe persoane și depășirea atribuțiilor de serviciu, săvârșit de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice însoțite de acțiuni care înjosesc demnitatea părții vătămate.

3. Sentința în cauză a fost contestată cu apel, de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care: Popa I.N. și Malic A.G. să fie condamnați: în baza art. 324 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu amendă în mărime de 1000 u.c. și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 3 ani; în baza art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 1 an. În baza art. 84 Cod penal, a le stabili definitiv pedeapsa de 7 ani închisoare, cu amendă în mărime de 1000 u.c. și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Marcu M.E. să fie condamnat în baza art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 3 ani.

În motivarea apelului procurorul a invocat ilegalitatea sentinței de achitare, din următoarele considerente: de către partea acuzării au fost prezentate suficiente probe incontestabile, ce confirmă vinovăția inculpaților de săvârșirea infracțiunilor

imputate; instanța de fond nu a dat o justă apreciere probelor administrate pe caz; la caz nu este încălcată competența după materie.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2013 a fost admis apelul declarat, casată sentința în partea achitării pe art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Popa I.N., Malic A.G. și Marcu M.E., au fost recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal și stabilită pedeapsa: lui Marcu M.E. - amendă în mărime de 200 u.c., fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții, lui Popa I.N. și Malic A.G. - amendă în mărime de 300 u.c., fiecăruia cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în organele MAI, pe un termen de 1 an. În rest sentința contestată a fost menținută.

Instanța de apel a constatat următoarea stare de fapt: Popa I.N., Malic A.G. și Marcu M.E., activând în calitate de inspectori ai Secției poliție criminală a CPR Strășeni, gradul special de locotenent major de poliție, prin urmare fiind persoane publice care prin stipularea legii sunt chemați să apere, pe baza respectării stricte a legilor, viața, sănătatea și libertățile cetățenilor, interesele societății și ale statului de atentate criminale și de alte atacuri nelegitime, au săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 328 alin. (1) Cod penal în următoarele circumstanțe:

În dimineața zilei de 06.01.2012, la domiciliul cet. Antoci Mihail Vasile situat în s. Roșcana, r-nul Strășeni, au venit Popa I.N împreună cu un grup de ofițeri ai SPC a CRP Strășeni, DGSO a MAI și DUP MAI din care și colaboratorul Secției poliție Criminală a CRP Strășeni, Malic A.G., în vederea efectuării: percheziției pentru descoperirea substanțelor narcotice.

În urma efectuării percheziției, substanțe narcotice nu au fost descoperite, însă, au fost descoperite și ridicate 4 arme de foc și muniții, fiind întocmit procesul-verbal al percheziției de către ofițerul de urmărire penală al Departamentului de Urmărire Penală a MAI, Roșu Alexandru.

Astfel, Antoci M.V. a fost condus la sediul Departamentului de Urmărire Penală a MAI, situat pe str. Columna, mun. Chișinău, unde i-au fost stabilite datele de identitate, alte careva acțiuni de urmărire penală, nefiind efectuate.

Ulterior, la 12.01.2012 Sîrbu Ion, deținând funcția de inspector superior al CPR Strășeni, fiind determinat de Popa I.N. de comun acord cu Malic A.G, pe motiv că Antoci M.V. tot telefona și întreba de documentele sale, 1-a citat telefonic pe Antoci M.V. de la numărul de telefon nr. 079749109 pentru a se prezenta a doua zi la CPR Strășeni.

La 13.01.2012 Popa I.N., aflându-se împreună cu Marcu M.E. și Malic A.G. în biroul de serviciu cu nr. 11 al Secției poliție criminală a CPR Strășeni, situat pe str. Ștefan cel Mare 181, or. Strășeni, depășindu-și în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, fără consințământul lui Antoci M.V., bănuind că acesta are asupra sa mijloace tehnice de înregistrare, l-au supus percheziției corporale prin dezbrăcarea lui, însoțită de insulte în adresa acesteia, înjosindu-i demnitatea umană, pentru a se convinge că ultimul nu are asupra sa tehnică de înregistrare audio-video, apoi a sechestrat de la Antoci M.V., telefonul mobil de model „Nokia”, IMEI 356835/02/308767/8 înzestrat cu cartela operatorului SA

„Orange”, căreia îi corespunde numărul de abonat „068087145” și în care era camuflată tehnica specială de înregistrare, violând prin acest fel libertatea și siguranța persoanei, inviolabilitatea proprietății, drepturi garantate de prevederile art. 25 și, respectiv, 127a Constituției RM și art. 5 și, respectiv, primul protocol al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și aducând grave prejudicii de imagine organelor afacerilor interne.

Aceste acțiuni ale inculpaților Popa I.N., Malic A.G. și Marcu M.E. de către instanța de apel au fost încadrate în dispoziția art. 328 alin. (1) Cod penal - *săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice; sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.*

Instanța de apel a menționat că inculpaților le-a fost incriminat calificativul „însoțite de acțiuni ce înjosesc demnitatea părții vătămate”, prevăzut la alin. (2) lit. c) al art. 328, însă prin legea nr. 252 din 08.11.2012, au fost operate modificări în Codul penal și a fost exclus acest calificativ din dispoziția normei citate în legătură cu introducerea unei noi componente de infracțiune - art. 166/1 Cod penal. Dat fiind faptul că sancțiunea pentru această infracțiune este mai aspră decât cea de la art. 328 alin. (2) lit. c), prin prisma prevederilor art. 325 Cod procedură penală și principiului retroactivității legii penale, instanța de apel a constatat că nu este în drept să aplice norma mai gravă pentru inculpați.

Instanța de apel, însă, nu a reținut concluzia primei instanțe privind încălcarea de către organul de urmărire penală a competenței după materie și după subiect, urmărirea penală fiind pornită și efectuată de către un organ care nu dispunea de împuternicirile respective. Astfel, potrivit art. 269 alin. (1) Cod procedură penală, efectuarea urmăririi penale în privința infracțiunii prevăzute la art. 324 Cod penal, incontestabil, ține de competența organului de urmărire penală al CCCEC.

Referitor la învinuirea adusă inculpaților Popa I.N. și Malic A.G. în baza art. 324 alin. (2) lit. b) Cod penal, instanța de apel a conchis că ultimii corect au fost achitați pe acest capăt de învinuire din următoarele considerente.

Analizând probele prezentate instanței, inclusiv și conținutul convorbirilor interceptate și înregistrate, instanța de apel nu a constatat probe ce ar confirma cu certitudine, pretinderea, extorcarea de către Popa I.N. și Malic A.G. a sumei de 2000 euro, fapt invocat de către Antoci M.V. Probele prezentate instanței nu permit condamnarea lui Popa I.N. și Malic A.G. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a reținut că inculpații știau despre faptul, că sânt provocați de către Antoci M.V. la corupere pasivă și că ultimul pregătește aceste acțiuni încă la data de 12.01.2012. Despre aceasta știau și alți colegi de lucru ai lor, Sârbu, inclusiv superiorul lor Constantin, iar pe 13.01.2012 a fost raportat despre aceasta conducerea comisariatului.

Referindu-se la prevederile art. 125 și 130 Cod procedură penală, instanța de apel a considerat că este dovedit faptul că Antoci M.V. în convorbirile telefonice cu

inculpații, cu Roșu A., fiind înzestrat cu tehnică specială de înscriere, provoca inculpații și pe A. Roșu la dare de mită, lucru evident din stenogramele acestor înregistrări.

Totodată instanța de apel a reținut că, la data de 21.03.2012, Roșu A. fiind bănuit de comiterea infracțiunii pe art. 324 alin. (2) lit. b) Cod penal, a fost scos de sub urmărire penală pe motiv că acesta nu a recunoscut faptul estorcării de mită și nu au fost acumulate probe ce ar dovedi vinovăția lui, iar concluziile despre vinovăția persoanei nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Instanța de apel a menționat că învinuirea lui Popa I.N. și Malic A.G. în această parte se bazează pe aceleași probe ca și în privința lui Roșu A.: declarațiile părții vătămate Antoci M.V. și soției sale Rădvan Cristina, interceptările convorbirilor telefonice. Prin urmare, dacă acestea nu sunt suficiente în raport cu învinuirea lui A. Roșu și nu acceptăm declarațiile martorilor în această parte, nu poate fi bazată învinuirea și a celorlalți inculpați tot în baza acestor probe.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că judecata corect a adoptat o sentință de achitare în privința lui Popa I.N. și Malic A.G. pe art. 324 alin. (2) lit. b) Cod penal și în acesta parte sentința a fost menținută.

5. Decizia instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către procuror, care solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel în alt complet de judecată, invocând că: obiectul juridic principal al art. 328 Cod penal sunt relațiile sociale ce țin de buna desfășurare a raporturilor de serviciu de către exponenții autorităților publice, însă acțiunile inculpaților au depășit cadrul competenței de bază prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal, aducând atingere drepturilor fundamentale ale lui Antoci M.V., faptă prejudiciabilă calificată corect conform art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal; a dat o apreciere greșită probelor administrate pe caz, care confirmă vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunilor prevăzute în art. 324 alin. (2) lit. b) și art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal.

5.1 Decizia instanței de apel este contestată cu recurs ordinar și de către avocatul Roman Zadoinov, în numele inculpaților, care solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței. În motivarea recursului se invocă că: instanța de apel nu a răspuns la argumentele invocate în apel; nici o probă la caz nu a fost examinată de către instanța de apel direct și nemijlocit; sentința de condamnare este bazată pe aprecierea probelor de către prima instanță; instanța de apel nu a examinat cauza supusă judecării, potrivit modului stabilit pentru prima instanță; decizia este nemotivată; probele obținute în cadrul procesului penal sunt inadmisibile.

6. Verificând argumentele invocate cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursurile declarate urmează a fi admise din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să-l admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de

prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit cerințelor aceluiși articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Astfel, potrivit apelului declarat de către procuror (f.d. 189-205, v.2), unul din argumente invocate este neaprecierea justă a probelor administrate pe caz de către instanța de fond.

Cu referire la decizia recurată, Colegiul constată că Curtea de Apel a redat detaliat în decizia adoptată conținutul declarațiilor inculpaților, părții vătămate, martorilor Muntean Natalia, Sîrbu Ion, Silivestru Cristina, precum și probele scrise, cercetate în cadrul ședințelor de judecată a instanței de fond și de apel: procesul-verbal de examinare a registrului de evidență a persoanelor aduse în CPR Strășeni din 18.01.2012 (f.d. 135-139, v. I); procesul-verbal de prezentare spre recunoaștere a persoanei din 27.01.2012 (f.d. 36-37, v. I); procesul-verbal din 13.01.2012 de percheziție a biroului nr. 6 a CPR Strășeni (f.d. 71-72, v. 1); scrisoarea CPR Strășeni nr. 642 din 20.01.2012 (f.d. 106-109, v.1); procesele-verbale din 13.01.2012, privind interceptarea și înregistrarea comunicărilor (f.d. 55-62, f.d. 91-93, v. I); procesul-verbal de examinare a documentelor (registrului Nr. 2 de evidență a informațiilor cu privire la infracțiuni și incidente) din 18.01.2012 (f.d. 131-134, v. I); corpurile delict recunoscute prin ordonanțele de recunoaștere în calitate de corp delict și anexare a acestora la materialele cauzei penale; documentele ridicate prin procesul-verbal de ridicare din 23.01.2012 de la Roșu A. (f.d. 235-243, v. 1).

În acest context, Colegiul, menționând prevederile art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, și invocând doctrina juridică națională, remarcă că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor strânse, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor. Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedeeelor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de prezentul cod, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele complet și obiectiv.

Termenul "convingere intimă" exprimă atitudinea imparțială, independentă, fără prejudecăți față de o probă sau alta. Judecătorul este independent la aprecierea probelor, nefiind legat de opiniile altor persoane sau instanțe. La aprecierea probelor nu pot fi date anumite indicații referitor la valoarea probantă a unei sau altei probe. Aceasta determină una din regulile esențiale ale aprecierii probelor - nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența și utilitatea acestora. De menționat că proba trebuie apreciată și după veridicitatea acesteia. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanță cu realitatea pe care o probează această dată. Toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punctul de vedere al coroborării lor.

Raportînd prevederile legale și doctrinale menționate la verificarea și aprecierea probelor efectuată de instanța de apel, expusă în decizia adoptată de aceasta, Colegiul evidențiază doar concluzia: *„Apreciate în cumul toate aceste probe confirmă complicitatea inculpaților la comiterea acestei crime, fiind dovedită vinovăția lor în comiterea infracțiunii prevăzute art. 328 alin. (1) Cod penal pe semnele săvîrșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice”*.

„Drept urmare, analizând probele prezentate instanței, inclusiv și conținutul convorbirilor interceptate și înregistrate, instanța de apel nu a constatat probe ce ar confirma cu certitudine, pretinderea, extorcarea de către Popa I.N. și Malic A.G. a sumei de 2000 euro, fapt invocat de către Antoci M.V. Probele prezentate instanței nu permit condamnarea lui Popa I.N. și Malic A.G. în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. b) Cod penal”.

Astfel, Colegiul constată că instanța de apel a grupat probele administrate pe caz și a argumentat la general că ele confirmă vinovăția inculpaților în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal și nevinovăția în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. b) Cod penal, fără să le aprecieze pe fiecare în parte și să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității probei respective, expunînd temeiul respectiv. Mai mult, Colegiul remarcă faptul că la baza deciziei instanței de apel, în privința învinuirii aduse inculpaților în baza art. 324 alin. (2) lit. b) Cod penal, este pusă aprecierea probelor efectuată de către prima instanță.

Colegiul specifică faptul că, instanța de apel nu a făcut o analiză amplă a probelor acumulate pe cauză, nu a indicat pentru care motive s-au admis unele

probe și s-au respins altele, nu a argumentat detaliat, cu trimitere la prevederile legale respective, de ce s-au respins probele ce au fost aduse în confirmarea învinuirii inculpaților. Toate probele administrate nu au primit o apreciere la justa lor valoare, iar concluziile făcute de instanța de apel sunt formale, premature ce au reiterat concluziile instanței de fond, în partea învinuirii în baza art. 324 Cod penal, ce nu rezultă din circumstanțele de fapt stabilite în cauză.

Prin urmare, instanța de apel urma motivat să se expună asupra fiecărei probe, să le coroboreze cu altele existente pe cauză, precum și noi administrate, ca mai apoi să poată pronunța o hotărâre legală și întemeiată.

Într-o hotărâre este necesar nu numai de a indica numele și prenumele părții vătămate și a martorilor, prin depozițiile cărora, în opinia instanței, sînt confirmate unele sau altele circumstanțe de fapt, dar și de a expune esența acestor depoziții, și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sînt admise, iar altele respinse.

Concluzionînd cele expuse mai sus, Colegiul constată că argumentul recurențelor referitor la faptul că instanțele de judecată nu au dat apreciere probelor administrate pe caz și-a găsit confirmare, astfel, rezultatele activității organului de urmărire penală și baza probatorie propusă de partea acuzării și partea apărării în cadrul acestei cauze penale, urmează a fi verificată de către instanța de apel la ședințele de judecată publice, cu respectarea drepturilor procesuale ale persoanelor implicate pe caz, respectîndu-se principiul contradictorialității procesului penal și legalității armelor în proces, stipulat la art. 24 Cod de procedură penală, ceea ce nu a fost efectuat.

Analizînd legalitatea și temeinicia deciziei recurate în partea învinuirii în baza art. 328 Cod penal, prin prisma criticilor invocate de recurenți, Colegiul remarcă faptul că, conform rechizitoriului din 28 martie 2012, inculpații Popa I.G. și Malic A.G. au fost învinuiți de: *„săvîrșirea prin concurs real infracțiunile prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. b), 328 alin. (2) lit. c) Cod penal, care se caracterizează prin fapta persoanei publice care pretinde bani ce nu i se cuvin, pentru a îndeplini acțiuni contrar obligațiilor de serviciu, săvîrșit de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice însoțite de acțiuni care înjosesc demnitatea părții vătămate”*.

Iar, Marcu M.E. a fost învinuit de: *„săvîrșirea infracțiunea prevăzută de art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal, care se caracterizează prin depășirea atribuțiilor de serviciu, săvîrșit de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice însoțite de acțiuni care înjosesc demnitatea părții vătămate”*.(f.d. 75-102, v.2).

Prin sentința Judecătoria Strășeni din 11 octombrie 2012, Popa I.N., Malic A.G. și Marcu M.E. au fost achitați de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal. (f.d. 183-187, v.2).

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2013, Popa I.N., Malic A.G. și Marcu M.E., au fost recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal. (f.d.32-47 v.3).

În acest context, instanța de recurs consideră necesar de indicat următoarele prevederi legale:

- potrivit modificărilor operate prin Legea nr. 252 din 08.11.2012, în vigoare din 21.12.2012, litera c) din alin. (2) al art. 328 Cod penal – „tortură sau acțiuni care înjosesc demnitatea părții vătămate”, a fost abrogată;

- prin aceeași Lege, în Codul penal a fost introdus art.166¹, care prevede răspunderea penală pentru tortură, tratamentul inuman sau degradant: ;

- art. 123 alin. (2) Cod penal, în redacția legii nr. 245 din 02.12.2011, prevede: “Prin persoană publică se înțelege: funcționarul public, inclusiv funcționarul public cu statut special (colaboratorul serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare); angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public; angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public”;

- art. 8 Cod penal: “Caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei”;

- art. 10 alin. (1) Cod penal: “Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale”;

- art. 10 alin. (1) Cod penal: “Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactive”;

- sancțiunea art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal, în redacția legii 277 din 18.12.2008 prevede: „închisoare de la 2 la 6 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani”;

- sancțiunea art. 166¹ alin. (1) Cod penal prevede: „închisoare de la 2 la 6 ani, sau amendă în mărime de la 800 la 1000 de unități convenționale, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani” .

Astfel, cu referire la încadrarea acțiunilor inculpaților în baza art. 328 alin. (1) Cod penal, Colegiul consideră prematură constatarea a Curții de Apel, în decizia adoptată, în acest sens: „*Inculpaților le-a fost incriminat calificativul „însoțite de acțiuni ce înjosesc demnitatea părții vătămate”, prevăzut la alin. (2) lit. c) al art. 328, însă prin legea nr. 252 din 08.11.2012, au fost operate modificări în Codul penal și a fost exclus acest calificativ din dispoziția normei citate în legătură cu introducerea unei noi componente de*

infracțiune - art. 166/1 Cod penal. Dat fiind faptul că sancțiunea pentru această infracțiune este mai aspră decât cea de la art. 328 alin. (2) lit. c), prin prisma prevederilor art. 325 Cod procedură penală și principiului retroactivității legii penale, instanța de apel a constatat că nu este în drept să aplice norma mai gravă pentru inculpați”.

Raportînd normele legale menționate la cazul supus judecării, Colegiul indică la necesitatea luării în considerații a prevederilor menționate mai sus, de către instanța de apel, la încadrarea juridică a acțiunilor inculpaților, în cazul prezenței în acțiunile acestora a elementelor constitutive a infracțiunii prevăzute de art. 328 Cod penal.

De asemenea, Colegiul lărgit constată, că instanța de apel la examinarea apelului procurorului, nerespectînd cerințele art. 414 Cod de procedură penală, nu a răspuns la toate motivele invocate de apelant. Deci, instanța de recurs consideră, că o astfel de abordare a problemei de drept în cauza dată nu poate fi susținută pe motiv, că de fapt la argumentele invocate de procuror în apel nu s-a dat un răspuns argumentat, fiind expus printr-o singură frază cu caracter general.

Instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, a susținut o poziție eronată a instanței de fond în ce privește aprecierea probelor, acceptând niște concluzii de ordin general, fără a reține conținutul real al probelor, ignorînd unele aspecte evidente, ceea ce a avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature, nemotivate.

În viziunea Colegiului, erorile procesuale admise de către Curtea de apel Chișinău cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată, că totalitatea circumstanțelor menționate în prezenta decizie confirmă necesitatea casării deciziei instanței de apel cu remitere la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată în cadrul căreia urmează a fi apreciate de instanța de apel fiecare în parte și în cumul cu toate probele la justa lor valoare pentru adoptarea unei soluții juste și corecte.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel de procuror, și cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținînd cont de motivele casării deciziei atacate, de prevederile Hotărârile Plenului Curții Supreme de Justiție, de practica relevantă a CtEDO, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

De asemenea, la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să verifice și în decizia sa să dea răspuns la toate argumentele invocate atît în apel cît și în recursurile invocate.

7. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul Procuraturii de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sîli și avocatul, Roman Zadoinov, în numele inculpaților Igor Popa, Alexandru Malic și Mihail Marcu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2013, în cauza penală în privința lui **Popa Igor Nicolai, Malic Alexandru Gheorghe și Marcu Mihail Efim** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 21 ianuarie 2014, ora 09.50.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Nicolae Gordilă

Vladimir Timofti

Elena Covalenco

Ghenadie Nicolaev

Președinte:

(semnătură)

Petru Ursache

Judecători:

(semnătură)

Nicolae Gordilă

(semnătură)

Vladimir Timofti

(semnătură)

Elena Covalenco

(semnătură)

Ghenadie Nicolaev

Copia corespunde originalului

Judecător:

Nicolae Gordilă